

ekonatura

ogólnopolski miesięcznik ekologiczny

marzec 2011 Nr 3 (88)

9,45 zł (w tym 5% Vat)

ISSN 1731-6944

**Czy zmiany klimatu stanowią
wyzwanie dla ludzkości?**

Uprawa przyjazna środowisku

**Wywiad z Panią Anną Majewską –
p.o. Dyrektora Departamentu
Edukacji Ekologicznej NFOŚiGW**

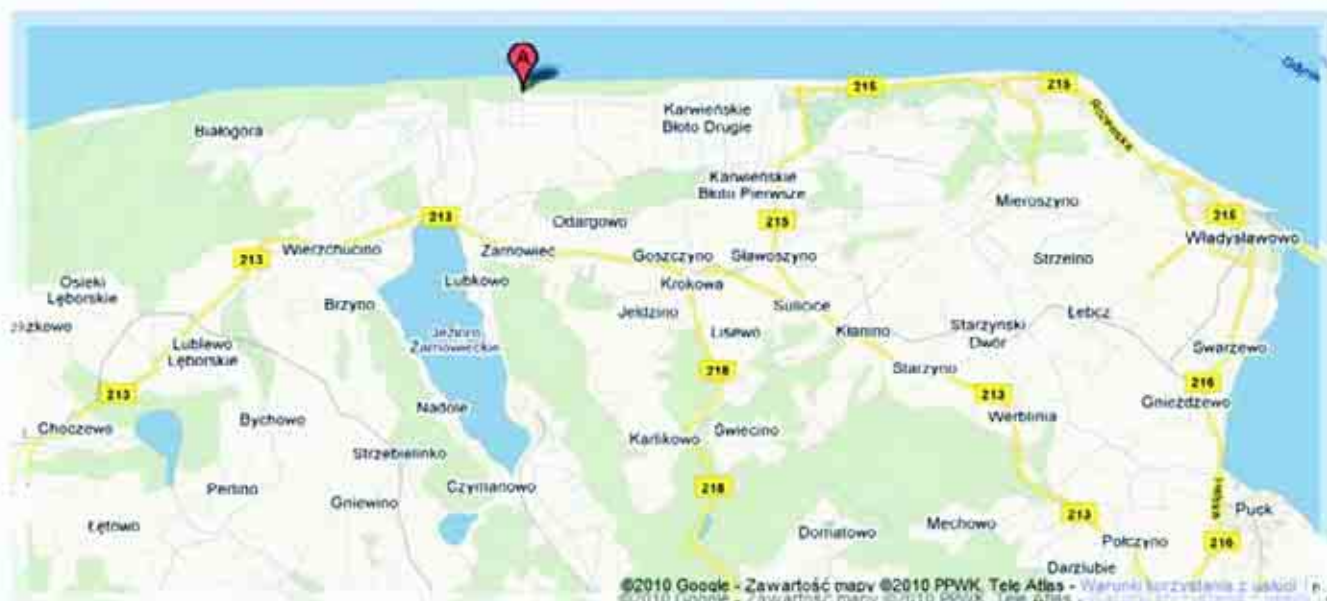
**POLSKIE CENTRUM EDUKACJI, PROMOCJI PRODUKTÓW I URZĄDZEŃ EKOLOGICZNYCH
STOWARZYSZENIE EKONATURA**

UJŚCIE PIAŚNICY – człowiek kontra przyroda

Dębki (kaszb. Dabeczi, niem. Dembeck) to kaszubska osada letniskowa w gminie Krokowa, znajdującej się na terenie powiatu puckiego w województwie pomorskim. Położona jest na wybrzeżu Morza Bałtyckiego, u ujścia rzeki Piaśnicy do morza na obszarze Nadmorskiego Parku Krajobrazowego. Na zachód od Dębek znajduje się rezerwat przyrody Piaśnickie Łąki. Miejscowość ta rozciąga się wzdłuż wybrzeża na przestrzeni dwóch kilometrów na wschód od rzeczki Piaśnica w stronę Karwii. Wzdłuż tej rzeczki w latach 1918-1939 przebiegała granica Polski z Niemcami. W latach 1975-1998 administracyjnie należała do województwa gdańskiego.

ku był ród Dębków. Obecna nazwa pochodzi od nazwiska jednego z mieszkańców, Dębka Macieja. Dębki już przed wojną były uznanym letniskiem, wówczas często organizowane tu były obozy harcerskie. W 1934 roku wybudowano drewnianą kapliczkę Księży Zmartwychwstańców. W okresie międzywojennym granica polsko-niemiecka biegła wzdłuż rzeki Piaśnica. Wtedy także zainteresowanie Dębkami wzrastało. W latach 80 – tych XX wieku miejscowość była chętnie odwiedzana przez aktorów, dziennikarzy i inne osobistości. W 2008 roku w Dębkach została utworzona rybacka przystań morska.

Lokalizacja Dębek

Kiedyś Dębki były wioską rybacką podległą klasztorowi w Żarnowcu, zamieszkałą przez kilka rodzin. Osadnicy utrzymywali się głównie z połowów morskich, uprawy ziemi i hodowli. Obecnie nadmorska miejscowość wypoczynkowa z jedną z najładniejszych plaż polskiego wybrzeża, zamieszkała przez kilkudziesięciu stałych mieszkańców. Do dzisiaj znajduje się tu kilka XIX-wiecznych chałup rybackich.

Rys historyczny

27 września 1785 roku w pobliżu Dębek zatonął brytyjski statek handlowy General Carleton. W przekazie z 1796 roku wieś nazwana jest Dembek, w 1899 roku Dębeki, w 1934 roku Dębek, a od 1951 roku Dębki. Właścicielem terenu w XVIII wie-

Rezerwat "Piaśnickie Łąki"

Rezerwat o powierzchni 56 ha został utworzony w 1959 r. i jest usytuowany na zachód od Dębek. Drzewostan tworzą głównie sosna, brzoza i dąb, a w podszyciu towarzyszą im: kruszyna, wierzba, jałowiec, woskownica europejska, śmiałek darniowy, kosaciec syberyjski, kozłek lekarski i storczyk plamisty. Rezerwat obejmuje fragment wybrzeża u ujścia rzeki, na którym występują wydmy, torfowiska oraz podmokłe lasy. Mało znane odmiany owadów, płazy, gady, wiele gatunków ptaków i drobnej zwierzyny leśnej, wszystko to można spotkać w rezerwacie. Jest to jeden z najciekawszych rezerwatów pod względem florystycznym na Pomorzu.

Rzeka Piaśnica

Piaśnica (kaszb. Piôsznica) to rzeka o długości 28,6 km, odwadniająca Wysoczyznę Żarnowiecką dorzeczem o powierzchni 325,4 km². Wypływa z małego jeziora na wysokości 87 m n.p.m. w okolicy miejscowości Mała Piaśnica, 2,5 km na południowy zachód od Wejherowa. Płynie wąską doliną pośród lasów Puszczy Darżlubskiej, a następnie przez Jezioro Żarnowieckie, bagniska i wały wydmy, przepływając przez obszar dwóch powiatów województwa pomorskiego: wejherowskiego i puckiego, następnie wpada do Bałtyku koło wsi Dębki. Zasilana jest głównie przez wody podziemne, a średni roczny przepływ Piaśnicy wynosi 2 m³/s. Szerokość rzeki waha się od 4 do 6 m, a głębokość od 1,5 do 6 m w jej najgłębszym miejscu. Na odcinku od Jeziora Żarnowieckiego do Dębek rzeka została uregulowana. Od Dębek zaczyna tworzyć meandry.

Rzeka Piaśnica

Fot. M. Bodziony

Rzeka bogata w różne gatunki fauny i flory. Spotkać tu można warkocze rdestnie, moczarkę kanadyjską oraz gąbki słodkowodne, których obecność świadczy o doskonałej czystości wody. Takie warunki sprzyjają także obfitemu rozwojowi różnych gatunków fauny. Występują tu m.in.: płocie, okonie, piskorze, ukleje, sandacze, szczupaki i flądry, a na dnie - małże i raki. Około 500 m od brzegu, na wysokości ujścia rzeki do morza, na głębokości 5-7 m leży zatopiony kuter rybacki, jest to ulubione i często odwiedzane miejsce przez miłośników nurkowania. W swym dolnym odcinku, od elektrowni wodnej w Żarnowcu do ujścia rzeka stanowi także turystyczny szlak spływów kajakowych.

Ujście Piaśnicy

W roku 2009 rzekę pozostawiono bez zabiegów regulacyjnych, co spowodowało (w wyniku działania wiatrów i fal), że koryto „oparło” się o skarpy, na której rósł las. Erozja spowodowała podmycie skarpy, wytworzyły się liczne osuwiska, a teren leśny ulegał stopniowemu niszczeniu. Gdyby taki stan rzeczy utrzymywał się przez kolejne sezony (zwłaszcza dotyczy to okresu jesienno-zimowego, kiedy to występuje najwięcej sztormów z kierunków północnych) zniszczeniu uległyby duże połacie terenów leśnych.

Ujście Piaśnicy: podmyta skarpa

Fot. M. Bodziony

W roku 2010 dokonano regulacji koryta i zmieniono bieg rzeki kierując ją bardziej na północ (niemalże prostopadle do brzegu morskiego). Wykonano także umocnienia skarp przy lesie i postawiono siatkę ochronną. W wyniku tych działań nie tylko uratowano wielkie połacie terenów leśnych, ale dzięki temu miejscowość Dębki uzyskała wielką plażę, która na pewno przyciągnie rzesze turystów.

W poprzednich sezonach ujście rzeki również było poddane pracom regulacyjnym, na fot.7 widać jak przebiegało koryto rzeki przed rokiem 2009, brzeg był na tyle stabilny, że na jej prawym brzegu umiejscowiono kompleks gastronomiczny. Obecnie odcinek ujściowy rzeki Piaśnicy przebiega podobnie, a na prawym jej brzegu powstała szeroka plaża, która nie tylko daje turystom przestrzeń do wypoczynku, ale jednocześnie chroni las przed podmywaniem poprzez fale morskie.

Dawne ujście Piaśnicy

Fot. <http://maps.google.pl>

Oto jeden z przykładów, w którym brak działań człowieka (pozostawienie naturze regulowania biegu rzeki Piaśnicy w roku 2009) powoduje dewastację terenów ważnych dla ekosystemu. Niewielkie działania człowieka (regulacja ujścia rzeki w roku 2010) nie tylko nie zachwiały równowagi w relacjach człowiek-przyroda, ale pozwoliły na zachowanie ekosystemu leśnego przy jednoczesnym uwzględnieniu potrzeb ludzi.

dr inż. Marek Bodziony
Zakład Hydrologii
Politechnika Krakowska

Literatura dostępna u Autora artykułu i w Redakcji